

**Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің 6D010300 –
«Педагогика және психология» мамандығының 2016-2017 оқу жылында
бітіруші докторанты Қаратаев Галымжан Сакеновичтің «Болашақ
информатика мұғалімдерінің функционалды құзіреттілігін
қалыптастырудың ғылыми-педагогикалық негіздері» тақырыбы
бойынша PhD философия докторы дәрежесін алу үшін даярлаған
докторлық диссертациясына**

Пікір

Бүгінгі қоғамда білім беру жүйесі инновациялық экономиканың негізгі бөлігі болып табылады. Инновациялық экономика қай салада болса да, бүгінгі маманның құзіреттілігін, яғни өз саласы бойынша ой-пікірінің қалыптасуын, кәсібилігін, өмірдің өзгермелі жағдайына бейімділігін, оған сай өз білімін пайдалану ғана емес, оны қажеттікке қарай толықтырып отыруды талап етеді. Осыған орай, әлемдік білім беру кеңістігінде функционалды құзіреттілікке бағдарланған және студенттер мен мұғалімдердің субъективті ролін дамытуға арналған жаңа педагогикалық технологияларды жүйелі түрде ендіре бастады.

Себебі, өркениетті қоғам дамуының деңгейіне сай, келешек ұрпақтың құзіреттілігі мен білімінің мүлде басқа мазмұнын түсінуді талап етіп отыр. Білімгерлердің функционалды сауаттылық деңгейі кез-келген елдің технологиялық даму деңгейіне сай дамиды, ал оның дамуы жаңа білім беру үдерістеріне әсер ететін негізгі үрдістің басымдығымен сипаттайды. Яғни, супертехнологиялық, өндірістік және гуманитарлық саладағы іс-әрекет; ақпаратты тасқынның геометриялық прогрессиядағы ауқымды дамуы; өркениетті дамуда ғаламдық мақсаттардың белгісіздігі. Осының барлығы, қайткенде де, өндірістік және қоғамдық қатынастардағы іс-әрекет жүйелерінде кездесетін, адамның құзіреттілігі мен білімі деңгейіне қойылатын талаптарды қалыптастырады.

Докторанттың зерттеу жұмысының ғылыми жаңалығы мен теориялық мәнділігі: болашақ информатика мұғалімдерінің функционалды құзіреттілігін қалыптастырудың мәні, құрылымы және мазмұны анықталған, болашақ информатика мұғалімдерінің функционалды құзіреттілігін қалыптастыру моделі негізделген, болашақ информатика мұғалімдерінің функционалды құзіреттілігін қалыптастырудың педагогикалық шарттары айқындалған, болашақ информатика мұғалімдерінің функционалды құзіреттілігін қалыптастырудың әдістемесі әзірленді және тәжірибелік-эксперименттік жұмыста оның тиімділігі тексеріліп, дәлелденген. Сонымен бірге, Информатика мамандығы студенттерінің функционалды құзіреттігін қалыптастыру мазмұны құрылған. Мұнда, 5B011100-Информатика мамандығы студенттеріне арнап оқу үдерісіне «Робот техникасы» элективті курсы ендірілген. Болашақ информатика мұғалімдерінің функционалды құзіреттігін қалыптастыруда инновациялық оқыту технологияларын ғылыми тұрғыдан негіздеген және сынақтан өткізген.

Диссертацияның кіріспесінде зерттеудің көкейкестілігі, мақсаты мен міндеттері, нысаны, пәні, ғылыми болжамы, жетекші идеясы, әдіснамалық және теориялық негіздері, әдістері мен негізгі кезеңдері беріліп, ғылыми жаңалығы, теориялық және практикалық мәнділігі, қорғауға ұсынылған қағидалар, зерттеу нәтижелерінің дәлелділігі мен негізділігі, талқылануы және жүзеге асырылуы баяндалған.

«Болашақ информатика мұғалімдерінің функционалды құзіреттілігін қалыптастырудың теориялық негіздері» тақырыбындағы бірінші тарауында тұжырымдамалар, теориялар мен ғылыми еңбектерге жан-жақты сараптау жасаған. Болашақ информатика мұғалімдерінің функционалды құзіреттігін қалыптастыруға саяси-әлеуметтік, философиялық, педагогикалық-психологиялық ықпал етуші факторларына сипаттама берген және қазіргі ғылымда алатын орны және зерттелу деңгейі қарастырған. Зерттеу мәселесінің «функционалды», «құзіреттілік», «функционалды құзіреттілік» ұғымдарына анықтама берген.

Болашақ информатика мұғалімдерін даярдау ерекшеліктері мен бүгінгі жай күйін анықтаған.

Докторант зерттеу жұмысының «Болашақ информатика мұғалімдерінің функционалды құзіреттілігін қалыптастыру бойынша тәжірибелік-эксперименттік жұмыс» атты екінші тарауында докторант әзірлеген «Робот техникасы» атты таңдау бағындағы курс бағдарламасы мазмұны берілген және осы бағдарлама негізінде болашақ информатика мұғалімдерінің функционалды құзіреттігін қалыптастырудағы инновациялық оқыту технологиялары ашып көрсеткен. Зерттеу жұмысының мәселесі бойынша тәжірибелі-эксперименттік жұмыстарды орындаған және оның нәтижелерін талдап, тұжырымдаған. Қорытындыда докторант жүргізген зерттеу жұмысының негізінде қорытындылар жасаған, әдістемелік ұсыныстар берген.

Зерттеу жұмысын орындау барысында докторант болашақ информатика мұғалімдерінің функционалды құзіреттілігін қалыптастыру бойынша Түрік Республикасының Анталия қаласындағы Ақдениз университетінің білім берудегі тәжірибелерімен танысып, жинақталған мәліметтерді диссертация мазмұнында қарастырды. Диссертациялық зерттеу нәтижелері халықаралық ғылыми-практикалық конференцияларында, ғылыми журналдарда жариялаған. Докторант зерттеу жұмысын орындау барысында ізденімпаздығын, тиянақтылығын, ақпараттарды талдау және тұжырымдау қабілетін көрсете білді.

Қаратаев Галымжан Сакеновичтің диссертациялық жұмысы толық аяқталған, қорғауға ұсынамын.

Ғылыми кеңесші, Түрік Республикасы,
Ақдениз университеті, Көркем өнер
факультеті деканының орынбасары,
PhD докторы:

L.N.Gumilyev Avrasya Milli Üniversitesi 6D010300 – “Pedagoji ve Psikoloji” uzmanlığının 2016-2017 eğitim yılında mezun olan doktora öğrencisi Karatayev Galımzhan Sakenoviç’in “Gelecek Bilgisayar Öğretmenlerinin Fonksiyonel Yetkinliği Oluşumunun İlmî-Pedagoji Temelleri” konusunda PhD felsefe doktora ilmi derecesini almak için hazırlanan doktora tezine

GÖRÜŞ

Bugünkü toplumda eğitim sistemi inovatif ekonomiğin esas bir parçası olmaktadır. İnovatif ekonomik hangi alanda olsa da, bugünkü uzmanın yetkinliğini, yani kendi uzmanlık alanında düşünceleri ile görüşlerini oluşumunun, profesyonelliğini, hayatın değişen şartlarına uyumluğunu, ona göre aldığı eğitiminden yararlanma değil, onu ihtiyacına göre yenilenmesini gerektirir. Bununla ilgili dünya üzerinde eğitim alanında fonksiyonel yetkinliğe odaklanmış ve öğrenciler ile öğretmenlerin subjektif rolünün gelişimi için yeni pedagoji teknolojiler düzenli olarak uygulanmaya başladı.

Çünkü uygarlı toplumun gelişmesinin düzeyine uygun gelecek nesillerin yeteneği ile eğitimi bambaşka muhtevasını açıklamayı talep etmektedir. Öğrencilerin okuryazarlık düzeyi herhangi bir ülkenin süreçlerine etkisi olan ana sürecin üstünlüğü ile açıklanır. Yani süperteknoloji, üretim ve insani alandaki hareketler; bilgi akışının geometri ilerlemedeki büyük ölçekli gelişme; uygarlık gelişmede Küresel hedeflerin belirsizliği. Tüm bunlar, yine de üretim ve toplum ilişkilerindeki eylemler sistemlerinde rastlanan, insanın yetkinliği ve eğitimi seviyesine gereksinimlerini oluşturur.

Doktora öğrencisinin araştırma çalışmasının bilimsel buluşu ve teorik önemi: Gelecekte bilgisayar bilimleri öğretmenlerinin işlevsel yeterliklerinin oluşturulması için pedagojik koşullar tanımlanmış, gelecekteki bilgisayar bilimleri öğretmenlerinin işlevsel yeterliliğinin oluşturulma metodolojisi detaylandırılmış ve deneysel çalışmada etkinliği ispatlanmış ve kanıtlanmıştır. Aynı zamanda, Bilgisayar uzmanlık alanı öğrencilerinin fonksiyonel yetkinliğinin oluşması içeriği yapılmıştır. Burada, 5B011100 – Bilgisayar mesleğinin öğrencilerine ait müfredat programına “Robotbilimi” seçmeli dersi uygulanmıştır. Gelecek bilgisayar öğretmenlerinin fonksiyonel yetkinliğinin oluşmasında inovatif olarak öğretim teknolojilerin bilimsel açısından kaynaklanmış ve deneyimden geçirilmiştir.

Tezin giriş bölümünde araştırmanın önemi, nesnesi, dersi, araştırma tahmini, hedefleri tespit edildi, metodolojik temeli, bilimsel bulgusu ile teorik değeri, sunulmuş olan başlıca ilkeler kuralları netleştirildi, araştırmanın teorik ve pratik öneminin değerleri açıklanmıştır.

«Gelecekteki Bilgisayar öğretmenlerinin işlevsel yetkinliklerinin oluşumunun teorik temelleri» konusunun birinci bölümünde açıklamalar, teoriler ve bilimsel çalışmalara her taraflı tahlil yapıldı. Gelecek bilgisayar öğretmenlerinin fonksiyonel yeterliliğinin oluşumuna siyasi-sosyal, felsefi, pedagoji ve psikoloji etkisi olan faktörlerine açıklama yapıldı ve bugünkü ilimde bulunduğu rölü ve araştırılan düzeyi sağlanmaktadır. Araştırma probleminin “fonksiyonellik”, “yetkinlik”, “fonksiyonel yetkinlik” kavramlarına tanım yapılmıştır. Gelecek bilgisayar öğretmenlerini hazırlama özellikleri ve bugünkü durumu incelenmiştir.

Doktora öğrencisi “Gelecek bilgisayar öğretmenlerinin fonksiyonel yetkinliği oluşumunun teorik temelleri” adlı ikinci bölümünde doktora öğrencisi hazırlayan “Robotbilimi” olan seçmeli dersin programı ve içeriği verilmiştir ve bu program üzerinde gelecek bilgisayar öğretmenlerinin fonksiyonel yetkinliği oluşumundaki inovatif eğitim teknolojilerini açıklamıştır. Pratik-deynesel çalışmaların yöntemini oluşturan, araştırma sonuçlarına tahlil edilerek, istatistik açıklama yapılmıştır. Araştırma sonuçlarını özetleyerek, yazarın teklifler vermiştir.

Araştırma çalışmasını yerine getirilmesi sırasında doktora öğrencisi gelecek bilgisayar öğretmenlerinin fonksiyonel yeterliliğinin oluşumu üzerinde Türk Cumhuriyeti'nin Antalya Şehri'ndeki Akdeniz Üniversitesi'nin eğitim tecrübeleri ile tanışarak, birikmiş olan bilgileri tez içeriğinde değerlendirmiştir. Tez araştırmasının sonuçları uluslararası bilimsel pratik konferanslarında, ilmi dergilerde yayınlanmıştır. Doktora öğrencisi araştırma işini gerçekleştirme sırasında araştırmacılığı, tarafsızlığı bilgileri inceleme ve açıklama kabiliyetini gösterebildi.

Karatayev Galımzhan Sakenoviç'in doktora tezi tamamen bitmiş ve savunmak için sunuyorum.

**İlmi danışman, Türkiye Cumhuriyeti,
Akdeniz Üniversitesi, Güzel Sanatlar
Fakültesi Dekan Yardımcısı,
PhD doktoru**

